

ISSN 1730-1920

M A G A Z Y N

szachista

www.szachista.com

FIDE
GENS UNA SUMUS
Wydawany pod Patronatem FIDE

KWIECIEŃ 2022

CENA 14,90 ZŁ
(W TYM 8% VAT)

nr 4 (232)

Historia turniejów NATO

**Grand Prix FIDE
w Berlinie**

Mały szachista

Szachowe epizody

9 771730 192006

Od redakcji

W pierwszych miesiącach 2022 roku rozpoczęły się rozgrywki Grand Prix FIDE składające się z trzech turniejów 16-osobowych, mających na celu wyłonienie dwóch ostatnich uczestników turnieju pretendentów, który zostanie rozegrany w Madrycie na przełomie czerwca i lipca 2022 roku.

Tym razem wprowadzono oryginalny i niezwykle emocjonujący system rozgrywek, bowiem w każdym turnieju utworzono czteroosobowe grupy, z których zwycięzcy kwalifikowali się do fazy pucharowej i walczyli o lokaty najlepiej punktowane w systemie GP FIDE.

W I turnieju w Berlinie triumfował zasłużenie Hikaru Nakamura przed Lewonem Aronianem. Na starcie w Berlinie stanął też Radosław Wojtaszek, który dostał miejsce od FIDE, praktycznie dzięki organizacji MŚ w szachach szybkich i błyskawicznych w Warszawie, co było zasługą przede wszystkim wiceprezidenta FIDE Łukasza Turleja i ministra Łukasza Schreiber. Wojtaszek doskonale grał w Berlinie, ale nie wykorzystał szans w kilku dobrych pozycjach i nie zakwalifikował się do fazy pucharowej.

Dopiero teraz opublikowałem wyniki grudniowych MP do 20 lat, w których triumfowali FM Maria Malicka ze znakomitym wynikiem 8,5 p. z 9 partii oraz IM Jakub Kosakowski. Przed nimi jest start w MP kobiet i mężczyzn, gdzie powinni pokazać swoją pozycję w czołówce krajowej, a następnie „błysnąć“ w MŚ do 20 lat, nawiązując do sukcesów Agnieszki Brustman, Krystyny Dąbrowskiej, Jolanty Zawadzkiej, Joanny Dworakowskiej, Iwety Radziejewicz, Joanny Jagodzińskiej i Beaty Kądziołki oraz Dariusza Świercza, Jacka Gdańskiego, Kamila Mitonia i Jana Krzysztofa Dudy.

Warto też zobaczyć historię występów reprezentacji Wojska Polskiego w mistrzostwach NATO. Nasi reprezentanci trzykrotnie stawali na najwyższym stopniu podium, zdobywając też dziesięć srebrnych i cztery brązowe medale, a także liczne indywidualne medale.

Wojsko Polskie rozgrywa od czterech tradycyjnie mecze z Duchowieństwem. W tegorocznym meczu w Akademii Sztuki Wojennej w Rembertowie triumfowali wojskowi, ale znacznie większe znaczenie ma przyjacielskie spotkanie tych dwóch niezwykle ważnych i zasłużonych środowisk w wielowiekowej historii Polski. Królewska gra umożliwia rywalizację różnych środowisk i daje szachistom w różnym wieku możliwość przeżycia emocji sportowych.

Duchowieństwo rozegrało też tradycyjne MP w grze szybkiej i błyskawicznej w Konstancinie-Jeziornej w Pallotyńskim Centrum Animacji Misyjnej z udziałem rekordowej liczby 31 uczestników.

**Redaktor Naczelny
Andrzej Filipowicz**

Spis treści

O tym się mówi	2
Grand Prix FIDE I, Berlin 2022	3
Monografia Białostockiej Ligi Szkolnej	6
MP do 20 lat, Pokrzywna 2021	7
Dwie dekady WP w NATO	9
Mecz WP-Duchowieństwo, Rembertów 2022	12
MP Duchowieństwa, Konstancin 2022	14
Śp. Waldemar Taboła - wspomnienie	15
Z różnych lat i sfer (59)	16
Mały Szachista 116-KWIECIEŃ 2021.....I-VIII	
Szachowe epizody A.F. (148)	18
Nauka gry (220)	26
Poradnik sędziego (216)	30
Prenumerata	31
Rozwiązania kombinacji	31
Kombinacje	32

Kalendarz sportowy

- **MŚ szybkie i blitz do lat 8, 10, 12, 14, 16 i 18**
30.04. - 04.05. Rhodes GRE
- **Mistrzostwa Świata Oldbojów**
05.05. - 16.05. Acqui Terme ITA
- **Mistrzostwa Polski do 12 i 14 lat (OOM)**
07.05. - 14.05. Augustów
- **Mistrzostwa Polski Oldbojów**
13.05. - 20.05. Szklarska Poręba
- **Turniej Integracyjny Stowarzyszenia „Fianchetto“**
22.05. - 29.05. Krynica Zdrój
- **Turniej pretendentów**
16.06. - 07.07. Madryt ESP
- **DMP jun. Ekstraliga I i II liga**
25.06. - 03.05. Lublin
- **DMP jun. II liga**
16.07. - 24.07. Wrocław
- **Olimpiada Szachowa**
26.07. - 08.08. Chennai IND
- **Mistrzostwa Świata do 20 lat**
11.10. - 23.10. Olbia ITA

**Oferta dla kolekcjonerów
„Magazynu Szachista“
roczniki 2014-2020
do nabycia**

**Cena egzemplarza 9 zł
Cena rocznika 59 zł**

wysyłka 1-4 egz. - 4 zł
rocznik -15 zł, 2-3 roczniki - 20 zł,
4-6 roczników - 25 zł

**Płatne na konto prenumeraty
W tytule przelewu**

**„Szachista“ nr, rocznik.....
i prosimy podać adres wysyłki
Wpłata na konto prenumeraty**

Okładka: ppłk. Sławomir Kędziński,
Przewodniczący IMCC. Fot. Wojciech Król

Magazyn Szachista, pod patronatem Międzynarodowej Federacji Szachowej FIDE, Numer 4 (232), Rok XX, kwiecień 2022
Wydawca Artur Waczo - Warszawska Szkoła Reklamy Sp. z o.o., Adres redakcji ul. Szolc-Rogozieńskiego 3; 02-777 Warszawa, tel: (0-22) 641 04 06; e-mail szachista@szachista.com i serwis www.szachista.com. **Opracowanie graficzne i skład** legion.pl
Redaktor Naczelny Andrzej Filipowicz, e-mail: filipowicz38@gmail.com; Sekretarz Redakcji Ireneusz Gawle, e-mail: ireneusz.gawle@szachista.com
Program: CHESS BASE 8.0 **Dział Reklamy** e-mail: reklama@szachista.com **Prenumerata str. 31** Marcin Zawadka e-mail: prenumerata@szachista.com
Uwaga: Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do skracania i opracowania tekstów. WSYSTKIE PRAWA ZASTRZEŻONE.

Dwie dekady Wojska Polskiego w Mistrzostwach NATO

ppłk Sławomir Kędzierski

Szachy są popularną dyscypliną sportową w środowisku wojskowym państw członkowskich Paktu Północnoatlantyckiego. Świadczą o tym przede wszystkim organizowane zawody na szczeblu sojuszniczym: 12 edycji Turniejów NATO (1978-1988 oraz 1993) i 31 Mistrzostw NATO (1989-2021).

Rywalizacja sojusznicza rozpoczęła się w 1978 r. z udziałem 38 zawodników z Danii, Niemiec, Wielkiej Brytanii i USA. Obecnie w rozgrywkach biorą udział reprezentanci kilkunastu państw, czasem liczba samych szachistów przekracza 100 osób.

Mistrzostwa NATO, obejmujące klasyfikację drużynową i indywidualną, mają ściśle określony format - muszą się odbyć w ciągu pięciu dni roboczych, w trakcie których rozgrywanych jest 7 rund partii klasycznych oraz turniej błyskawiczny (liczba rund nie jest stała). W Berlinie, w 2019 r., po raz ostatni rozegrano turniej klasyczny tempem 40/2h+30', przechodząc od kolejnej edycji zawodów na P-90' + 30" za każde wykonane posunięcie.

Każde państwo członkowskie ma prawo do wystawienia 6 zawodników do drużyny narodowej oraz 2 do NATO Team. Należy zaznaczyć, że w Turniejach NATO państwa mogły mieć po dwie drużyny. Do punktacji zespołowej liczą się wyniki 4 najwyższej plasowanych zawodników. Niemniej, organizator mistrzostw może za zgodą wszystkich uczestników dopuścić do turnieju większą liczbę zawodników z danego kraju - najczęściej z tej możliwości korzystają Brytyjczycy oraz Amerykanie. Kapitanowie drużyn i zawodnicy, którzy odpowiednio

2005 Kołobrzeg

pięcio- i ośmiokrotnie wzięli udział w mistrzostwach, uzyskują prawo do udziału w rywalizacji (poza limitem 6+2) pod warunkiem, że grają tylko w drużynie NATO. Szachiści z jednego państwa, z nielicznymi wyjątkami podyktowanymi potrzebami kojarzenia, nie grają ze sobą.

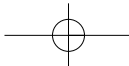
Zawody w większości przypadków organizowane są na terenie jednostek wojskowych i mają znakomitą oprawę. W ceremoniach otwarcia uczestniczą ministrowie bądź wiceministrowie obrony, generałowie, oficerowie oraz przedstawiciele władz cywilnych i Narodowych Federacji Szachowych. Miła atmosfera zupełnie nie przeszkadza w prowadzeniu zaciętej rywalizacji sportowej. Do udziału w tur-

nieju błyskawicznym z reguły zapraszani są przedstawiciele lokalnych klubów szachowych.

Drużynowych sukcesów zdecydowanie najwięcej odnotowała reprezentacja Niemiec. Wystarczy powiedzieć, że w 42 występach złoto zdobyła 33 razy. Drugą siłą szachową w Sojuszu jest Polska, która w 19 edycjach trzykrotnie stanęła na najwyższym podium; po dwa złote medale zdobyły reprezentacje Holandii oraz Turcji, a jeden raz Norwegia w Turnieju NATO. Jedyne reprezentanci Wielkiej Brytanii uczestniczyli we wszystkich Turniejach i Mistrzostwach NATO.

Indywidualnymi mistrzami NATO byli znani arcymistrzowie, np.

Reprezentanci Wojska Polskiego		
Bajgrowicz Andrzej	Kędzierski Sławomir	Przedmojski Rafał
Bielawski Michał	Kraiński Sławomir	Sarnowski Witold
Bieluszewski Piotr	Listowiecki Tadeusz	Skindzier Saturnin
Bobula Mateusz	Łokasto Anatol	Skwarczyński Marcin
Bregoszewski Leon	Marek Mariusz	Stańkowski Aleksander
Cichy Kamil	Matyja Stanisław	Sycz Dariusz
Graczyk Damian	Michalski Daniel	Sybień Mateusz
Kaczorowski Piotr	Nurkiewicz Maciej	Szcześniak Andrzej
Kaprał Krzysztof	Pietruszewski Marcin	Tustanowski Mateusz
Karbowiak Adam	Pioch Zygmunt	Waruga Wojciech

Historia mistrzostw NATO

Simen Agdestein (menedżer obecnego mistrza świata Magnusa Carlssena) czy Jan Gustafsson (popularny komentator portalu Chess24). W zawodach grali tacy znakomici szachiści jak arcymistrzynie Elisabeth Pähtz (od wielu lat pierwsza szachownica kobieca Niemiec) lub renomowany specjalista gry końcowej Karsten Müller (wówczas FM).

Reprezentacja Wojska Polskiego uczestniczy w NATO Chess nieprzerwanie od 2002 r., zajmując z reguły miejsce na podium w rywalizacji drużynowej. Konieczność wystawienia najsilniejszej drużyny była bezpośrednią przyczyną reaktywacji Mistrzostw Wojska Polskiego, które stały się jednocześnie eliminacjami do NATO Chess - trzech pierwszych zawodników jest nominowanych do reprezentacji.

Pozostały skład jest uzupełniany w oparciu o ranking Elo, rezultaty w innych turniejach, a także kondycję psychofizyczną. Przed wyjazdem na zawody reprezentacja z reguły uczestniczy w tygodniowym zgrupowaniu, na którym ostatecznie wyznacza się zawodników do drużyny narodowej i NATO.

Dotychczas 30 żołnierzy i pracowników cywilnych wojska reprezentowało Polskę, w tym niektórzy wielokrotnie.

Drużynowe trofeum, przechodnia statuetka króla Kanuta Wielkiego została ufundowana przez Danię. Należy przypomnieć, że ww. władca był królem Anglii (1016-1035), Danii (1018-1035) i Norwegii (1028-35), a także zarządcą Szlezewiku. Był młodszym synem Swena Widłobrodego, króla Danii, Norwegii i Anglii, a jego matką była Sygryda Storrada, córka Mieszka I i najprawdopodobniej Dobrawy.

Ponadto, w dwóch edycjach zawodów rozegrano Drużynowy Turniej Błyskawiczny, w którym Polska I i Polska II zdobyły odpowiednio

złoto i brąz w 2017 r., a Polska I srebro dwa lata później.

Medale w rywalizacji indywidualnej w **szachach klasycznych**.
Srebrne: 2005 - Rafał Przedmojski; 2009 - Mateusz Sypień; 2014 - Dariusz Sycz; 2018 - Damian Graczyk; **Brązowe:** 2003 - Saturnin Skindzier; 2012 - Mateusz Sypień; 2016 - Rafał Przedmojski; 2019 - Damian Graczyk.

Szachy błyskawiczne - medale złote: 2005 - Adam Karbowski.
Srebrne: 2010 - Piotr Bieluszewski; 2012 - Adam Karbowski; 2013 - Sławomir Kraiński; 2016 - Damian Graczyk. **Brązowe:** 2005 Piotr Bieluszewski; 2013 - Adam Karbowski; 2014 - Daniel Michalski; 2015 - Piotr Bieluszewski;

Rok 2017

Polska I: Srebrne medale: II Szach. - Mateusz Sypień; III Szach. Damian Graczyk. **Brązowe:** IV Szach. Marcin Pietruszewski

Polska II: Złoty medal: IV Szach. - Kamil Cichy

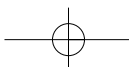
Rok 2019

Srebrne medale: II Szach. - Dariusz Sycz; IV Szach. - Marcin Pietruszewski. **Brązowe medale:** III Szach. - Damian Graczyk; IV Szach. - Aleksander Stańkowski.

Rok 2021

Brązowy medal - Marcin Pietruszewski.

Wyniki drużynowe NATO i reprezentacji WP					
Rok	Miasto	Złote	Srebrne	Brązowe	Miejsce Polski
2002	Brest, Francja	Niemcy 20,5 p.	USA 18 p.	Norwegia 17,5 p.	VI - 15,5 p.
2003	Høvelte, Dania	Niemcy 21 p.	Polska 20,5 p.	Norwegia 20 p.	II - 20,5 p.
2004	Haga, Holandia	Niemcy 21 p.	Polska 19 p.	Norwegia 18,5 p.	II - 19 p.
2005	Kołobrzeg, Polska	Niemcy 22,5 p.	Polska 20 p.	Wlk. Brytania 18,5 p.	II - 20 p.
2006	Berkshire, Wlk. Brytania	Niemcy 23 p.	Polska 18 p.	Norwegia 18 p.	II - 18 p.
2007	Ankara, Turcja	Niemcy 21 p.	Polska 17,5 p.	Holandia 17,5 p.	II - 17,5 p.
2008	Bruksela, Belgia	Turcja 20,5 p.	Niemcy 18,5 p.	Polska 18,5 p.	III - 18,5 p.
2009	Hammelburg, Niemcy	Niemcy 21 p.	Norwegia 20 p.	Polska 19,5 p.	III - 19,5 p.
2010	Køge, Dania	Niemcy 21 p.	Polska 18 p.	Turcja 17,5 p.	II - 18 p.
2011	Kaunas, Litwa	Turcja 21 p.	Niemcy 20 p.	Dania 19 p.	IV - 17 p.
2012	Brest, Francja	Niemcy 19 p.	Polska 19 p.	Francja 19 p.	II - 19 p.
2013	Warszawa, Polska	Niemcy 21 p.	Dania 18,5 p.	Polska 18 p.	III - 18 p.
2014	Quebec, Kanada	Niemcy 21,5 p.	Polska 20 p.	USA 17,5 p.	II - 20 p.
2015	Amsterdam, Holandia	Niemcy 21 p.	Polska 20,5 p.	Dania 19 p.	II - 20,5 p.
2016	Shrivenham, Wlk. Brytania	Polska 20,5 p.	Niemcy 20,5 p.	Dania 20 p.	I - 20,5 p.
2017	Budapeszt, Węgry	Niemcy 20 p.	Dania 20 p.	Polska 19,5 p.	III - 19,5 p.
2018	Lubbock, USA	Polska 20,5 p.	Niemcy 20 p.	Grecja 19,5 p.	I - 20,5 p.
2019	Berlin, Niemcy	Niemcy 21,5 p.	Polska 21 p.	Grecja 19 p.	II - 21 p.
2021	Blankenberge, Belgia	Polska 21 p.	Grecja 20,5 p.	Niemcy 19 p.	I - 21 p.

2013 Warszawa

Do tego zestawienia należy dodać, że szer. Mateusz Bobula w 2018 r. wygrał turniej towarzyszący NATO Chess „Lubbock Open“.

Polski Związek Szachowy docenia osiągnięcia wojskowych szachistów na arenie sojuszniczej, przyznając „Hetmana“ (odpowiednik filmowego Oscara) reprezentacji Wojska Polskiego w uznaniu drużynowego wygrania NATO Chess w 100-lecie odzyskania Niepodległości. Reprezentantom Lubbock-2018 zostały przyznane też honorowe odznaki Związku (6 srebrnych i dwie brązowe).

Zaangażowanie Polski w NATO Chess widoczne jest również na polu organizacyjnym, gdzie polscy oficerowie od kilkunastu lat kierują pracami Międzynarodowego Wojskowego Komitetu Szachowego (IMCC), kontynuując misję swoich poprzedników z Holandii.

Przewodniczący IMCC

w latach:

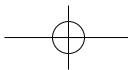
1991 - 2011
gen. bryg. Hendrik Steffers.
2011 - 2021
płk Tomasz Malinowski.
2021 - obecnie
ppłk Sławomir Kędziński.

Sekretarze IMCC:

1991 - 1998 ppłk Jan Ludden.
1998 - 2011
kmdr Harm-Theo Wagenaar.
2011 - 2021
mjr Sławomir Kędziński.
2021 - obecnie por. Dariusz Sycz.

Udział w Mistrzostwach NATO jest bardzo dobrym sposobem promocji Sił Zbrojnych RP na arenie sojuszniczej. Rozegrana partia, powiązana najczęściej z późniejszą wspólną analizą, nie tylko integruje, ale również stwarza doskonałą okazję do zawarcia bliższej znajomości czy przyjaźni.

Turnieje NATO	Mistrzostwa NATO	
1978 - Nørresundby, Dania	1989 - Hammelburg, Niemcy	2005 - Kołobrzeg, Polska
1979 - Airbase Aalborg, Dania	1990 - Oslo, Norwegia	2006 - Berkshire, Wlk. Brytania
1980 - Airbase Aalborg, Dania	1991 - Cranwell, Wlk. Brytania	2007 - Ankara, Turcja
1981 - Nørresundby, Dania	1992 - Münster, Niemcy	2008 - Bruksela, Belgia
1982 - Nørresundby, Dania	-----	2009 - Hammelburg, Niemcy
1983 - Nørresundby, Dania	1994 - Breda, Holandia	2010 - Køge, Dania
1984 - Nørresundby, Dania	1995 - Gausdal, Norwegia	2011 - Kaunas, Litwa
1985 - Sonderborg, Dania	1996 - Viborg, Dania	2012 - Brest, Francja
1986 - Nørresundby, Dania	1997 - Apt, Francja	2013 - Warszawa, Polska
1987 - Airbase Aalborg, Dania	1998 - Portsmouth, Wlk. Brytania	2014 - Quebec, Kanada
1988 - Nørresundby, Dania	1999 - Stetten am kalten Markt, Niemcy	2015 - Amsterdam, Holandia
-----	2000 - Leopoldsburg, Belgia	2016 - Shrivenham, Wlk. Brytania
1993 - Breda, Holandia	2001 - San Remo, Włochy	2017 - Budapeszt, Węgry
	2002 - Brest, Francja	2018 - Lubbock, USA
	2003 - Høvelte, Dania	2019 - Berlin, Niemcy
	2004 - Haga, Holandia	2021 - Blankenberge, Belgia

■ Historia mistrzostw NATO

W tym miejscu warto zaznaczyć, że Ministerstwo Obrony Narodowej ufundowało medal „Friend of Chess“, który jest wręczany przedstawicielom organizatorów zawodów.

Ponadto, w trakcie 26. edycji zawodów (Amsterdam-2015) gen. bryg. (rez.) H. Steffers otrzymał nadany przez ministra obrony narodowej Tomasza Siemoniaka srebrny Medal Wojska Polskiego.

Dwukrotnie gościliśmy najlepszych szachistów NATO podczas XVI i XXIV edycji zawodów (odpowiednio Kołobrzeg - 2005 oraz Warszawa - 2013), podczas których mogli oni poznać piękno naszego kraju, a w szczególności bogate tradycje orężne.

Jakie czynniki decydują, że reprezentanci Wojska Polskiego odnoszą sukcesy na arenie sojuszniczej pomimo relatywnie niskich rankingów Elo?

Wymieniłbym przede wszystkim młodzież i wolę walki o najwyższe laury, a także dobrą atmosferę w drużynie.

W aspekcie organizacyjnym zgrupowanie oraz nabywane doświadczenie w rywalizacji zespołowej Mistrzostw Służb Mundurowych i Polskiej Administracji Publicznej, wielokrotnie zresztą wygrywanych przez żołnierzy.

Regularne przeprowadzane mistrzostwa Wojska Polskiego są nie tylko świetnym przeglądem sił

szachowych, ale także zachętą do całorocznego treningu i podwyższenia własnych umiejętności.

To wszystko nie byłoby oczywiście możliwe bez finansowego wsparcia resortu obrony narodowej, a przede wszystkim przychylności dowódców jednostek wojskowych, w których na co dzień służą lub pracują reprezentanci. Słowa podziękowania należą się również Biuru Ministra Obrony Narodowej, Akademii Sztuki Wojennej, I Brzeskiemu Pułku Saperów oraz Wojskowemu Stowarzyszeniu „Sport - Turystyka - Obronność“ za wieloletnie wsparcie organizacyjne.

Więcej informacji nt. historii sojuszniczych zawodów można znaleźć na www.natochess.com